

Wokół Komisji weryfikacyjnej ds. reprivatyzacji nieruchomości w Warszawie

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 10 stycznia 2018 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Piątego maja 2017 roku weszła w życie Ustawa z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa. Kilka dni później (11 maja) premier Beata Szydło powołała wiceministra sprawiedliwości Patryka Jakiego na przewodniczącego utworzonej na mocy tej ustawy Komisji weryfikacyjnej ds. reprivatyzacji nieruchomości w Warszawie. Pierwsze posiedzenie komisji zajmującej się nieprawidłowościami przy odzyskiwaniu przez byłych właścicieli oraz tzw. handlarzy rozszczeń nieruchomości warszawskich, które objęte były wydanym w dniu 26 października 1945 roku dekretem o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy, zwanym potocznie dekretem Bieruta, odbyło się 29 maja 2017 roku. Od czerwca ubiegłego roku, czyli od pierwszego jawnego posiedzenia tej komisji jej prace Polacy mogą śledzić za pośrednictwem mediów.

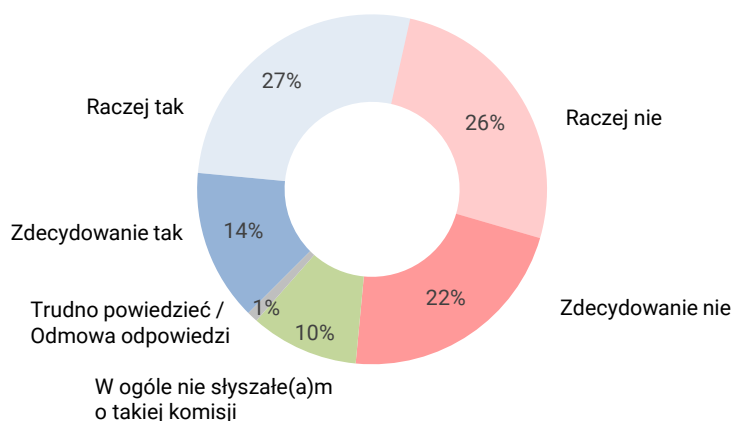
W badaniu przeprowadzonym w pierwszym tygodniu lutego¹ zapytaliśmy badanych, czy interesują się pracami Komisji weryfikacyjnej, jak oceniają jej pracę, a ponadto – czy ich zdaniem prezydent Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz dopuściła się zaniedbań przy reprivatyzacji nieruchomości w stolicy.

ZAINTERESOWANIE PRACAMI KOMISJI WERYFIKACYJNEJ

Zainteresowanie pracami Komisji weryfikacyjnej ds. reprivatyzacji nieruchomości w Warszawie deklaruje nieco ponad dwie piąte dorosłych Polaków (41%), natomiast blisko połowa (48%) twierdzi, że się nimi nie interesuje. Co dziesiąty badany (10%) przyznaje, że w ogóle nie słyszał o takiej komisji.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (333) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 1–8 lutego 2018 roku na liczącej 1057 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. Od kilku miesięcy pod przewodnictwem Patryka Jakiego działa Komisja weryfikacyjna ds. reprivatyzacji w Warszawie (pełna nazwa: Komisja do spraw usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa). Czy interesuje się Pan(i) pracami tej komisji?

Z analiz wielozmiennowych² wynika, że deklarowane interesowanie się pracami Komisji weryfikacyjnej wiąże się przede wszystkim ze stopniem zainteresowania polityką. Wśród badanych, którzy deklarują duże bądź bardzo duże zainteresowanie wydarzeniami politycznymi, wszyscy słyzaeli o tej komisji, a jej pracami interesuje się niemal dziewięciu na dziesięciu (87%). Zainteresowanie pracami komisji deklaruje też blisko połowa (48%) respondentów średnio interesujących się polityką, śledzących jedynie główne wydarzenia, natomiast w większości nie są zainteresowani jej pracami badani słabo lub w ogóle nieinteresujący się wydarzeniami politycznymi (odpowiednio: 64% i 62%). Ponadto wśród badanych w ogóle niezainteresowanych polityką aż 29% twierdzi, iż nie słyzało o takiej komisji.

TABELA 1

Od kilku miesięcy pod przewodnictwem Patryka Jakiego działa Komisja weryfikacyjna ds. reprivatyzacji w Warszawie (pełna nazwa: Komisja do spraw usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa). Czy interesuje się Pan(i) pracami tej komisji?	Deklarowane zainteresowanie polityką			
	duże lub bardzo duże	średnie	nikłe, niewielkie	żadne
	procentowanie w kolumnach			
Zdecydowanie tak	39	14	5	2
Raczej tak	48	34	15	5
Raczej nie	10	30	34	21
Zdecydowanie nie	3	17	30	41
W ogóle nie słyzałem(a)m o takiej komisji	0	5	14	29
Trudno powiedzieć	0	1	1	2

² Wykorzystano moduł *IBM SPSS Decision Trees*.

Co ciekawe, zainteresowanie pracami Komisji weryfikacyjnej istotnie statystycznie różnicują także preferencje partyjne³ badanych, mierzone deklaracjami dotyczącymi głosowania w hipotetycznych wyborach do Sejmu, przy czym najczęściej interesują się nimi osoby zamierzające głosować na listy firmowane przez Prawo i Sprawiedliwość (68% w tej grupie), natomiast w pozostałych największych potencjalnych elektoratach przeważa brak zainteresowania. O upolitycznieniu zainteresowania pracami tej komisji świadczy też fakt, iż istotnie wpływają na nie także poglądy polityczne, przy czym im bardziej na prawo lokują je badani, tym częściej deklarują zainteresowanie pracami tej komisji (od 32% wśród osób identyfikujących się z lewicą do 67% wśród utożsamiających się z prawicą) – por. tabelę aneksową nr 1.

TABELA 2

Od kilku miesięcy pod przewodnictwem Patryka Jakiego działa Komisja weryfikacyjna ds. reprivatyzacji w Warszawie (pełna nazwa: Komisja do spraw usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa). Czy interesuje się Pan(i) pracami tej komisji?	Na kandydata której partii / inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?				
	Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	Platforma Obywatelska RP	Kukiz'15	Nowoczesna	Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem, waham się
	procentowanie w kolumnach				
Zdecydowanie tak	30	5	16	8	4
Raczej tak	38	33	30	33	20
Raczej nie	17	31	38	46	32
Zdecydowanie nie	10	25	10	7	33
W ogóle nie słyszałem(a) o takiej komisji	4	4	6	3	8
Trudno powiedzieć	1	1	0	2	2

Spśród analizowanych zmiennych społeczno-demograficznych deklarowane zainteresowanie pracami Komisji weryfikacyjnej najbardziej różnicuje wiek – im starsi są badani, tym większy odsetek zainteresowanych. Warto też dodać, iż na tle pozostałych szczególnie wyróżniają się osoby w wieku 55+, z których większość deklaruje zainteresowanie pracami tej komisji.

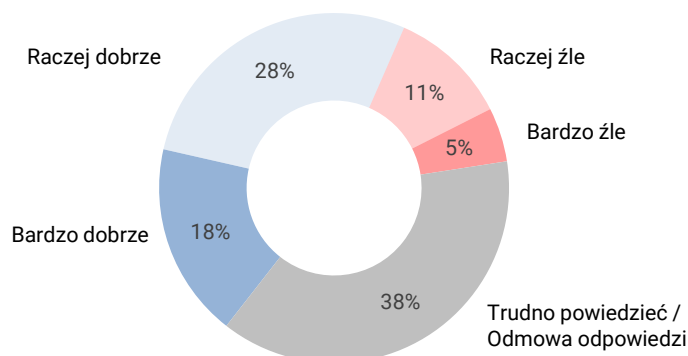
OCENA PRACY KOMISJI WERYFIKACYJNEJ

Spśród respondentów, którzy słyszeli o istnieniu Komisji weryfikacyjnej ds. reprivatyzacji nieruchomości w Warszawie, blisko połowa pozytywnie ocenia jej prace (46%), przy czym niespełna jedna piąta (18%) bardzo dobrze, a 28% – raczej dobrze. Negatywne oceny wystawia tej komisji jedynie 16% badanych, w tym zaledwie co dwudziesty (5%) ocenia ją bardzo źle. Blisko dwie piąte (38%) spośród tych, którzy słyszeli o istnieniu Komisji weryfikacyjnej, nie potrafi ocenić jej pracy.

³ Zob. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w lutym”, luty 2018 (oprac. K. Pankowski).

RYS. 2. Jak ocenia Pan(i) pracę Komisji weryfikacyjnej?

ODPOWIEDZI BADANYCH, KTÓRZY SŁYSZELI O ISTNIENIU TEJ KOMISJI (N=941)

Im większe zainteresowanie pracami Komisji weryfikacyjnej, tym częściej wyrażane są pozytywne opinie o jej działalności (od 7% wśród zdecydowanie nieinteresujących się nimi do 91% wśród zdecydowanie zainteresowanych). Warto też zauważyć, że choć wśród osób niezainteresowanych pracami komisji większość nie potrafi ocenić jej działalności, to jedynie wśród zdecydowanie niezainteresowanych jej pracami oceny negatywne są częstsze niż pozytywne.

TABELA 3

Jak ocenia Pan(i) pracę Komisji weryfikacyjnej?	Od kilku miesięcy pod przewodnictwem Patryka Jakiego działa Komisja weryfikacyjna ds. reprivatyzacji w Warszawie (pełna nazwa: Komisja do spraw usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa). Czy interesuje się Pan(i) pracami tej komisji?			
	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	procentowanie w kolumnach			
Bardzo dobrze	70	19	3	0
Raczej dobrze	21	56	21	7
Raczej źle	1	11	18	10
Bardzo źle	6	6	3	5
Trudno powiedzieć	2	8	55	77

Wielozmiennowe analizy statystyczne wskazują, iż ocena prac Komisji weryfikacyjnej najbardziej związana jest z deklarowanym zaufaniem lub jego brakiem do jej przewodniczącego. Oceny pozytywne zdecydowanie dominują (82%) wśród badanych mających zaufanie do Patryka Jakiego⁴. Warto jednak dodać, iż pozytywne oceny przeważają nad negatywnymi także wśród tych, którzy wyrażają obojętność wobec wiceministra sprawiedliwości, nie potrafią określić swego stosunku

⁴ Por. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków w lutym”, luty 2018 (oprac. A. Cybulska).

do niego i go nie identyfikują. Jedyną grupą, w której najczęstsze są negatywne oceny pracy komisji, są badani deklarujący nieufność do jej przewodniczącego (45% w tej grupie).

TABELA 4

Jak ocenia Pan(i) pracę Komisji weryfikacyjnej?	Stosunek do Patryka Jakiego				
	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć
	procentowanie w kolumnach				
Bardzo dobrze	2	3	39	4	12
Raczej dobrze	19	20	43	19	13
Raczej źle	28	13	3	8	6
Bardzo źle	17	2	0	2	0
Trudno powiedzieć	35	62	15	66	69

Ocena pracy Komisji weryfikacyjnej związana jest także z preferencjami partyjnymi badanych. Najwięcej pozytywnych ocen zdobywa ona wśród respondentów deklarujących zamiar głosowania w wyborach do Sejmu na listy firmowane przez Prawo i Sprawiedliwość (79%). Dobrze ocenia pracę tej komisji także większość potencjalnego elektoratu Kukiz'15 (57%). Natomiast więcej ocen negatywnych niż pozytywnych uzyskuje ona wśród zwolenników Platformy Obywatelskiej (37% wobec 19%) oraz Nowoczesnej (36% wobec 22%). Badani zamierzający wziąć udział w wyborach parlamentarnych, ale niezdecydowani, kogo poprzeć, choć w większości (52%) nie potrafią ocenić pracy Komisji weryfikacyjnej, częściej postrzegają ją dobrze niż źle (35% wobec 14%).

TABELA 5

Jak ocenia Pan(i) pracę Komisji weryfikacyjnej?	Na kandydata której partii / inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?				
	Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	Platforma Obywatelska RP	Kukiz'15	Nowoczesna	Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem, waham się
	procentowanie w kolumnach				
Bardzo dobrze	41	1	21	2	3
Raczej dobrze	38	18	36	20	32
Raczej źle	2	23	7	20	9
Bardzo źle	1	14	0	16	5
Trudno powiedzieć	19	44	35	42	52

Oceny pracy Komisji weryfikacyjnej istotnie różnicują także deklarowane poglądy polityczne. Najbardziej wyrobione opinie na ten temat mają badani identyfikujący się z prawicą. Oni też w zdecydowanej większości wystawiają działalności komisji dobrą ocenę (76% w tej grupie). Pozytywne oceny dominują nad negatywnymi także wśród osób o orientacji centrowej (39% wobec 21%), natomiast wśród deklarujących poglądy lewicowe więcej jest ocen negatywnych niż pozytywnych (37% wobec 25%) – por. tabelę aneksową nr 2.

Spośród zmiennych społeczno-demograficznych na oceny pracy Komisji weryfikacyjnej najbardziej wpływa wiek badanych. Im starsza grupa wiekowa, tym więcej wyrobionych opinii na temat pracy tej komisji (większość badanych od 18 do 44 roku życia nie ma o niej zdania) i więcej opinii pozytywnych (w grupie wiekowej 55+ wyraża je większość pytanych).

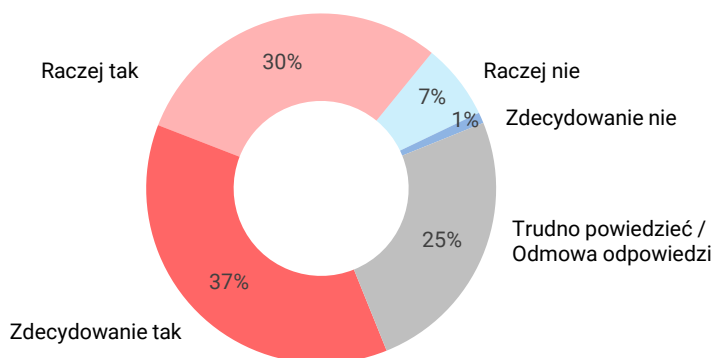
POSTRZEGANIE ODPOWIEDZIALNOŚCI HANNY GRONKIEWICZ-WALTZ

Prezydent Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz przyznała, że w podległym jej urzędzie miasta dochodziło do nieprawidłowości przy reprivatyzacji nieruchomości⁵, ale jednocześnie z jej wypowiedzi wynika, że sama nie poczuwa się do odpowiedzialności za nie, gdyż decyzje w tych kwestiach podejmowali samodzielnie podlegli jej urzędnicy. W kontekście działalności Komisji weryfikacyjnej zapytaliśmy badanych, czy – w ich ocenie – prezydent Warszawy dopuściła się zaniedbań w tym zakresie czy też nie.

Dwie trzecie dorosłych Polaków (67%) jest zdania, że prezydent Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz dopuściła się zaniedbań przy reprivatyzacji nieruchomości w stolicy. Przeciwną opinię wyraża zaledwie 8% ankietowanych, a co czwarty (25%) nie potrafi zająć stanowiska w tej sprawie.

CBOS

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz dopuściła się zaniedbań przy reprivatyzacji nieruchomości w Warszawie czy też nie?

Oceny osobistej odpowiedzialności Hanny Gronkiewicz-Waltz za nieprawidłowości przy reprivatyzacji warszawskich nieruchomości są mocno upolitycznione i różnicują je przede wszystkim preferencje partyjne respondentów. Większość badanych deklarujących zamiar głosowania w wyborach do Sejmu na Prawo i Sprawiedliwość, Kukiz'15 i Nowoczesną oraz zamierzających wziąć udział w wyborach, ale niezdecydowanych, którą partię poprzeć, wyraża opinię, iż prezydent Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz dopuściła się zaniedbań przy reprivatyzacji nieruchomości w stolicy, przy czym najbardziej krytyczni są zwolennicy PiS (92%, w tym 70% wyraża tę opinię w sposób zdecydowany). Niewiele ustępują im pod tym względem sympatycy Kukiz'15, wśród których

⁵ Na konferencji prasowej w październiku 2017 roku Hanna Gronkiewicz-Waltz stwierdziła nawet, że w podległym jej urzędzie „działała grupa przestępcza, która wychodziła daleko poza kilku urzędników”.

84% obciąża prezydent Warszawy odpowiedzialnością za zaniedbania, przy czym 53% zdecydowanie. Najłagodniejsi w ocenach są potencjalni wyborcy partii, do której należy Hanna Gronkiewicz-Waltz. Zwolennicy Platformy Obywatelskiej najczęściej ze wszystkich największych potencjalnych elektoratów wyrażają przekonanie, że prezydent Warszawy nie dopuściła się zaniedbań przy reprivatyzacji nieruchomości w Warszawie (28% w tej grupie), choć także wśród nich częstsze są opinie przeciwnie (37%). Sympatycy PO często też uchylają się od zajęcia stanowiska w tej kwestii (35%).

TABELA 6

Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz dopuściła się zaniedbań przy reprivatyzacji nieruchomości w Warszawie czy też nie?	Na kandydata której partii / inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?				
	Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	Platforma Obywatelska RP	Kukiz'15	Nowoczesna	Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem, waham się
	procentowanie w kolumnach				
Zdecydowanie tak	70	6	53	9	29
Raczej tak	22	31	31	57	29
Raczej nie	2	23	0	14	5
Zdecydowanie nie	0	5	0	2	0
Trudno powiedzieć	7	35	16	19	37

Opinie na ten temat istotnie różnicują także deklarowane poglądy polityczne. Wprawdzie we wszystkich wyróżnionych grupach przeważa opinia, że prezydent Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz dopuściła się zaniedbań przy reprivatyzacji nieruchomości w stolicy, jednak najczęściej wyrażają ją respondenci identyfikujący się z prawicą (85%), a najrzadziej ci, którzy określają swoje poglądy jako lewicowe (53%) – por. tabelę aneksową nr 3.

Prace Komisji do spraw usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa cieszą się umiarkowanym zainteresowaniem opinii publicznej. Największe zainteresowanie jej działalnością deklarują, a zarazem najwięcej pozytywnych opinii na jej temat wyrażają starsi badani – z grupy wiekowej 55+. Zarówno stosunek do komisji weryfikacyjnej, jak i opinie o ewentualnej odpowiedzialności prezydent Warszawy za zaniedbania przy reprivatyzacji nieruchomości w stolicy są mocno upolitycznione – aprobata działań komisji i krytycyzm w odniesieniu do Hanny Gronkiewicz-Waltz są najbardziej rozpowszechnione wśród zwolenników Prawa i Sprawiedliwości oraz badanych identyfikujących się z prawicą, natomiast niechęć do prac komisji oraz przekonanie, że Hanna Gronkiewicz-Waltz nie dopuściła się zaniedbań przy reprivatyzacji nieruchomości w Warszawie, najczęstsze są wśród sympatyków Platformy Obywatelskiej.

Opracowała

Barbara Badora